

Перспективними напрямками дослідження цієї проблеми є, передусім, вивчення питання щодо організації та проведення ранньої психологічної та педагогічної корекційної допомоги сім'ям, що у подальшому дасть змогу ефективно та результативно впливати на психофізичний розвиток розумово відсталих дітей.

Список використаних джерел

1. **Еременко І. Г.** Олигофренопедагогіка / І.Г. Еременко. – К.: Освіта, 1985. – 304 с.
2. **Дульнев Г. М.** Учебно-воспитательная работа во вспомогательной школе / Г.М. Дульнев. – М.: Просвещение, 1981. – 176 с.
3. **Синьов В. М.** Психологія розумово відсталої дитини: підручник / В. М. Синьов, М.П.Матвєєва, О. П. Хохліна. – К.: Знання, 2008. – 359 с.

References

1. **Eremenko I. G.** Oligofrenopedagogika / I.G.Eremenko. – K. : Osvita, 1985. – 304 s.
2. **Dul'nev G. M.** Uchebno-vospitatel'naja rabota vo vspomagatel'noj shkole / G.M.Dul'nev. – M. : Prosveshhenie, 1981. – 176 s.
3. **Synov V. M.** Psykholohiia rozumovo vidstaloj dytyny : pidruchnyk / V. M. Synov, M. P. Matvieieva, O. P. Khokhlina. – K. : Znannia, 2008. – 359 s.

Received 11.09.2016

Reviewed 26.10.2016

Accepted 29.11.2016

УДК[(376.32+376.352):372.879.6:342.72/.73];(191)(47+57)«193/198»

Т.Є. Єжова
yezhova_tn@mail.ru

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відомості про автора: Єжова Тетяна Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ортопедагогіки та реабілітології факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна); e-mail: yezhova_tn@mail.ru

Contact: Tetiana Yezhova, PhD, National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine; e-mail: yezhova_tn@mail.ru

Єжова Т.Є. Фізичне виховання дітей з порушеннями зору як засіб реалізації їх права на охорону здоров'я: історико-педагогічне дослідження. В статті фізичне виховання дітей з порушеннями зору розглядається як засіб реалізації їх права на охорону здоров'я. Висвітлено розвиток наукових ідей вітчизняної дефектології 30-80-х років ХХ століття щодо завдань і змісту фізичного виховання дітей вказаної категорії.

Показано, що провідними тенденціями процесу становлення та розвитку вітчизняної системи фізичного виховання дітей з порушеннями зору у досліджуваній період були: прагнення до збереження та зміцнення здоров'я дітей; корекція вторинних відхилень, спричинених порушенням зорової функції; дотримання індивідуального підходу в роботі з дітьми; пошук нових форм і методів організації фізичного виховання в спеціальних школах. Реалізація змісту фізичного виховання відбувалася шляхом введення уроків фізкультури та організації дозвілля дітей у позакласний час.

Зроблено висновок про доцільність використання надбань дефектології досліджуваного періоду в сучасних умовах.

Ключові слова: діти з порушеннями зору, фізичне виховання, охорона здоров'я.

Ежова Т.Е. Физическое воспитание детей с нарушениями зрения как средство реализации их права на охрану здоровья: историко-педагогическое исследование. В статье физическое воспитание детей с нарушениями зрения рассматривается как средство реализации их права на охрану здоровья. Рассмотрено развитие научных идей отечественной дефектологии 30-80-х годов ХХ века относительно задач и содержания физического воспитания детей указанной категории.

Показано, что основными тенденциями процесса становления и развития отечественной системы физического воспитания детей с нарушениями зрения в исследуемый период были: стремление к сохранению и укреплению здоровья детей; коррекция вторичных отклонений в развитии детей, вызванных нарушением зрительной функции; индивидуальный подход в работе с детьми; поиск, разработка и внедрение новых форм и методов организации физического воспитания в специальных школах. Содержание физического воспитания реализовывалось на уроках физкультуры и во внеклассное время при организации досуга детей.

Сделан вывод о целесообразности использования достижений дефектологии исследуемого периода в современных условиях.

Ключевые слова: дети с нарушениями зрения, физическое воспитание, охрана здоровья.

Yezhova T. Physical education of children with visual impairments as a way to realize their right to health care: historical and pedagogical research. In this article physical education of children with visual impairments is considered as a way to realize their right to health care.

The development of scientific ideas of native special education in 30-80th years of the 20th century about the tasks and the content of physical education of children with visual impairments was shown; the theoretical contribution of Ukrainian and Russian correctional pedagogues of this period to development of theory of physical education aimed at children of the abovementioned category was analysed.

It is shown that the main tendencies for the process of formation and development of the native system of physical education of children with visual impairments at the mentioned period were following: i) the aspiration to save and improve children's health; ii) correction of the second deviations caused by visual impairment; iii) teaching children both in individual and group ways; iv) search, development and introduction of new forms and methods of physical education in special schools.

The followed periods of the development of school system of physical education of children with visual impairments was determined.

I period (30-40th years) – the first attempts to determine the content of physical education for blind children connected with the traits of their physical development; the accumulation of practical experience.

II period (50-70th years) – the generalization of practical experience; the creation of methodical support for physical education of children with visual impairments.

III period (80th years) – scientific research into traits of the development of children with visual impairments and scientific substantiation of the content and the correctional tasks of physical education.

It has been drawn the conclusion that, in conditions of creating the variable educational system that should satisfy educational needs of every child, it is reasonable to use findings of special pedagogics in the studied period, modifying them with account of up-to-date requirements to organization of the correctional-and-rehabilitation work with children with visual impairments.

Key words: children with visual impairments, physical education, health care.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Збереження та зміцнення здоров'я дітей є однією з найважливіших проблем будь-якої країни, оскільки саме діти становлять її майбутній потенціал. Згідно Конвенції про права дитини та Закону України «Про охорону дитинства», діти мають право на охорону здоров'я, безпечні умови для життя та здорового розвитку (статті 6, 23, 24 та 4-6, 26

відповідно). Зазначимо, що проблеми збереження та зміцнення здоров'я сучасних дітей потребують пильної уваги не лише медичних працівників, але й педагогів, батьків, громадськості. Чільне місце у цьому оздоровчому процесі посідає система освіти, яка може й повинна зробити навчально-виховний процес здоров'язбережувальним. Особливо актуальним є дане питання в роботі з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку, оскільки організм таких дітей перебуває в несприятливих умовах не тільки через ураження центральної нервової системи та/або певних аналізаторів, а й через наслідки цих уражень, одним з яких є гіпокінезія (Т. Власова, В. Лубовський, М. Певзнер, В. Синьов, М. Супрун та ін.). Зокрема, тяжкі порушення зору обмежують рухові можливості дітей, що призводить до зниження їх загальної фізичної активності, а відтак – до значного сповільнення природного ходу фізичного розвитку. Дітям з тяжкими порушеннями зору властиві такі вторинні відхилення, як порушення постави, викривлення хребта, плоскостопість; в багатьох дітей відмічається слабкість дихальної мускулатури, хвороби серцево-судинної системи, обміну речовин, неврози; також у даній категорії дітей виявлена швидка стомлюваність (Р. Азарян, В. Єрмаков, Б. Сермеєв, Є. Синьова, С. Федоренко, Г. Якунін та ін.).

Нами обґрунтовано напрями діяльності школи в контексті реалізації права дітей з порушеннями психофізичного розвитку на охорону здоров'я [4]. Зокрема, одним з таких напрямів є фізичне виховання, яке передбачає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення рухової активності дітей та формування в них стійкої мотивації до підтримки та збереження власного здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Питання фізичного розвитку дітей з порушеннями зору завжди були предметом наукових інтересів фахівців у галузі корекційної педагогіки, фізичної культури та фізичної реабілітації. Так, протягом останніх десяти років розглядалися проблеми розвитку рухової активності таких дітей (К. Яримбаш, 2006; Н. Воловик, 2008 та ін.); розвитку гнучкості та витривалості (О. Коломійченко, 2007; О. Криличенко, 2007 та ін.); корекції порушень постави та просторової організації тіла (А. Дяченко, 2009; О. Юрченко, 2013 та ін.), а також різні аспекти корекції загального фізичного розвитку (А. Гета, 2014; Т. Сіроткіна, 2015 та ін.).

Отже, сучасні дослідження приділяють фізичному вихованню дітей з порушеннями зору певну увагу, але в основному стосовно до умов і запитів сучасної освіти, майже не враховуючи процес її становлення та розвитку. Проте з теорії та історії педагогіки відомо, що будь-яке педагогічне явище доцільно розглядати в історичному контексті з урахуванням усіх чинників, що впливали на його формування та розвиток (Б. Бім-Бад, О. Сухомлинська, М. Супрун,

М. Ярмаченко та ін.). Науковий й теоретичний доробки минулого мають враховуватися сьогодні при проведенні різних фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку, що в остаточному підсумку буде сприяти забезпеченню права таких дітей на охорону здоров'я.

Мета даної статті – розглянути розвиток наукових ідей вітчизняної дефектології ХХ століття щодо завдань і змісту фізичного виховання дітей з порушеннями зору.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Аналіз наукових праць із історії розвитку фізичної культури та спорту (Б. Голощанов, Г. Деметер, В. Столбов та ін.) дає підставу для твердження, що одним з найпопулярніших видів спорту в Росії кінця ХVІІІ – початку ХХ ст. була гімнастика. Переважала вона й у шкільному фізичному вихованні. З історії тифлопедагогіки відомо, що щоденні заняття гімнастикою були обов'язковими вже в перших школах для сліпих дітей, які в Російській імперії існували з початку ХІХ ст. (С. Федоренко, В. Феоктистова та ін.). Справедливо вважалося, що такі заняття розвивають рухливість сліпої дитини, допомагають їй краще орієнтуватися в просторі, роблять її рухи більш упевненими та розкріпаченими. У цей ж час з'являються перші статті, в яких учителі найбільш успішних шкіл (Санкт-Петербург, Москва, Харків, Київ та ін.) описують свій досвід навчання гімнастиці сліпих учнів. Труднощі розвитку й поширення подібного досвіду були обумовлені існуванням спеціальних шкіл поза державною системою освіти та, як наслідок, відсутністю державного фінансування – до 1917 р. такі школи існували на благодійні кошти, яких катастрофічно не вистачало для забезпечення їх повноцінного функціонування (О. Дячков, В. Феоктистова, М. Ярмаченко та ін.).

Контент-аналіз наукової літератури в галузі дефектології показав, що в 30-ті роки ХХ ст. робляться перші спроби визначення змісту фізичного виховання глухих, сліпих і розумово відсталих дітей, виходячи з особливостей їх фізичного розвитку. Так, один із засновників вітчизняної тифлопедагогіки В. Гандер визначив наступні особливості фізичного розвитку сліпих дітей: недостатня рухова активність; наявність нав'язливих рухів; сидячий спосіб життя, і як наслідок, сутулість і впала грудна клітина. Основні завдання уроків фізкультури В. Гандер вбачав у заохоченні прагнення дітей до рухової самостійності; розвитку в них вільних і невимушених рухів, спритності, рухової пам'яті й звички самоконтролю рухів. Також для кращого фізичного розвитку сліпих дітей рекомендувалося використовувати рухливі ігри разом зі зрячими дітьми [3, с. 14-17]. У науково-методичних виданнях того часу знаходимо й опис досвіду фізичного виховання сліпих дітей у позакласний час. Так, практичним шляхом були визначені особливості

навчання сліпих дітей катанню на ковзанах і лижах, купанню в річці, веслуванню [5, с. 166-168].

У наступні роки, незважаючи на тяжкі соціально-економічні умови (Велика Вітчизняна війна, післявоєнна відбудова народного господарства), коли проведення будь-яких масштабних наукових досліджень в області педагогіки взагалі й корекційної педагогіки зокрема було неможливе, педагоги-практики продовжували пошук методів фізичного виховання дітей з порушеннями зору. Так, учитель фізкультури Московської школи для сліпих дітей Л. Самбікін неодноразово підкреслював значення рухливих ігор, називаючи їх одним з найсильніших засобів фізичного виховання сліпої дитини. Свій досвід Л. Самбікін докладно представив у праці «Игры для слепыхдетей» [6], основна ідея якої полягає в тому, що сліпі діти грають у ті ж самі ігри, що й діти зрячі, тільки ці ігри необхідно адаптувати відповідно до особливостей сліпої дитини, що й було зроблено автором. У посібник включено більше, ніж 200 ігор, які згруповані за віком; кожна група, у свою чергу, розбита на ігри з бігом, з м'ячем, з опором, з подоланням перешкод, на орієнтування, на слух, на рівновагу. Л. Самбікін описав загальні вимоги до проведення таких ігор зі сліпими дітьми; правила відбору ігрового обладнання вибору місця для проведення гри; роботу вчителя з підготовки, пояснення й проведення гри, особливо звернувши увагу на його роль у грі. Опис свого досвіду Л. Самбікін продовжив у працях [7; 8], охопивши, таким чином, усі сторони фізичного виховання сліпих школярів. У даних посібниках висвітлені загальні питання, пов'язані з особливостями організації й методикою проведення занять, а також планування й обліку процесу фізичного виховання. Посібники містять багатий практичний матеріал, відібраний автором протягом багаторічної педагогічної діяльності: опис загальнорозвиваючих вправ для окремих м'язових груп і всього тіла, для формування правильної постави, вправи з різним інвентарем, вправи на орієнтування тощо. Говорячи про методіку пояснення, Л. Самбікін підкреслює, що сліпим дітям потрібен докладний, розчленований, іноді специфічний показ вправ, а також спеціальні вправи на розвиток орієнтування, визначення напрямку, відстані тощо.

Аналіз тематики дефектологічної літератури другої половини ХХ ст. дає підставу для твердження, що в 70-ті роки книги Л. Самбікіна перевидавалися декілька разів і були найбільш інформативними посібниками з фізичного виховання сліпих дітей.

Результати наукових досліджень проблем фізичного виховання дітей з порушеннями зору з'являються у 80-ті роки. Так, у роботі доктора біологічних наук, професора, завідувача кафедри біологічних основ фізичного виховання Одеського педагогічного інституту Б. Сермеєва розглядаються питання впливу фізичних навантажень різної спрямованості на стан органу зору, описуються засоби й методи

фізичного виховання дітей із цією патологією [9]. Дана робота заснована на результатах досліджень, проведених у лабораторії фізичного виховання НДІ дефектології АПН СРСР при Одеському державному педагогічному інституті. Отримані дані підтверджують висунуте автором теоретичне положення про те, що цілеспрямовані й дозовані фізичні вправи є дієвим засобом корекції й компенсації недоліків фізичного й функціонального розвитку дітей з порушеннями зору. Гіпотеза дослідження полягала в тому, що при дефектах зору організм дитини перебуває в несприятливих умовах не тільки через порушення зорової функції, але й унаслідок вимушеної гіпокінезії, що погіршує стан організму та сприяє прогресуванню захворювання. Отже, захворювання веде до обмеження рухової активності дитини, а це, у свою чергу, підсилює захворювання. Автором показано, що систематичне виконання фізичних вправ сприяє збільшенню резервів дитячого організму, однак ці резерви використовуються тільки тоді, коли в них є потреба. Якщо орган не отримує необхідного навантаження, він поступово слабшає й згодом уже не може забезпечувати нормальну життєдіяльність дитини. Так, наприклад, при недостатньому обсязі рухової активності в дітей з порушенням зору послаблюється серцева діяльність і погіршується стан деяких зорових функцій. На підставі цього Б. Сермеєв робить висновок про можливість цілеспрямованого впливу на діяльність різних систем організму (серцево-судинної, дихальної, зорової тощо) шляхом підвищення функціонального стану м'язової системи дитини з порушенням зору. Таким чином, завдяки раціональному використанню різних засобів і методів фізичного виховання, можна не тільки скорегувати недоліки фізичного розвитку й рухової сфери дітей з порушеннями зору, але й поліпшити їхні зорові функції.

У цей же час виходить робота Р. Азаряна, в якій даються докладні методичні рекомендації проведення фізкультурних заходів зі сліпими дітьми та дітьми зі зниженим зором протягом усього дня [2]. До таких заходів віднесені: фізкультурно-оздоровчі (гімнастика до уроків, фізкультхвилинки на уроках, гімнастика на уроках праці, ігри на перервах, фізпаузи під час виконання домашніх завдань) і фізкультурно-спортивні (заняття в спортивних гуртках, спортивні змагання, фізкультурні свята, спортивні ігри на місцевості, прогулянки, екскурсії, походи). Одним з перших у вітчизняній корекційній педагогіці Р. Азарян докладно описав процес лікарсько-педагогічного контролю фізичного стану учнів з порушеннями зору, окремо розглянувши функції шкільного лікаря, вчителя фізкультури та вихователя. Також Р. Азарян одним з перших проаналізував можливі причини травматизму дітей з порушеннями зору під час виконання фізичних вправ і розробив комплекс профілактичних заходів. Пізніше Р. Азарян здійснив фундаментальне дослідження [1], результатом якого стало створення

системи позакласної роботи з фізичного виховання сліпих дітей та дітей зі зниженим зором: гімнастика до занять, рухові заходи на перервах, заняття в спортивних гуртках і секціях, спортивні свята. Також у представленому дослідженні було визначено й обґрунтовано інші, крім охорони та зміцнення здоров'я дітей з порушеннями зору, корекційні аспекти фізичного виховання. До таких аспектів було віднесено: формування особистості дитини, її різнобічний та гармонійний розвиток; сприяння розвитку активності, самостійності, ініціативності й комунікативних навичок; навчання дітей встановлювати взаємини з однолітками, які навчаються в інших закладах (під час проведення спортивних змагань і свят). Таким чином, можна стверджувати, що правильно організоване фізичне виховання дітей з порушеннями зору може стати підґрунтям для реалізації й інших їх прав, зокрема права на участь у культурному та творчому житті.

Висновки і перспективи подальших розвідок.

Фізичне виховання є педагогічним засобом забезпечення права дітей на охорону здоров'я.

Вивчення внеску українських та російських науковців та педагогів-практиків досліджуваного періоду у розвиток теорії та практики фізичного виховання дітей з порушеннями зору дозволило виділити наступні періоди розвитку шкільної системи фізичного виховання дітей означеної категорії протягом 30-80-х років ХХ ст.

I період (30-40-ві роки) – перші спроби визначення змісту фізичного виховання сліпих дітей, виходячи з особливостей їх фізичного розвитку; накопичення практичного досвіду.

II період (50-70-ті роки) – узагальнення практичного досвіду, розробка методичного забезпечення фізичного виховання дітей з порушеннями зору.

III період (80-ті роки) – здійснення наукових досліджень особливостей розвитку дітей з порушеннями зору та наукове обґрунтування змісту та корекційних завдань фізичного виховання таких дітей.

Провідними тенденціями процесу становлення та розвитку вітчизняної системи фізичного виховання дітей з порушеннями зору у досліджуваній період були: прагнення до збереження та зміцнення здоров'я дітей; корекція вторинних відхилень, спричинених порушенням зорової функції; дотримання індивідуального підходу в роботі з дітьми; пошук нових форм і методів організації фізичного виховання в спеціальних школах. Реалізація змісту фізичного виховання відбувалася шляхом введення уроків фізкультури та організації дозвілля дітей у позакласний час.

Подальшого дослідження потребує розвиток теорії і практики фізичного виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку

інших нозологій в контексті діяльності школи щодо забезпечення права учнів на охорону здоров'я.

Список використаних джерел

1. Азарян Р.Н. Теоретические основы и система внеклассной работы по физическому воспитанию слепых и слабовидящих школьников : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.03 / Р. Н. Азарян ; АПН СССР, НИИ дефектологии. – М., 1990. – 35 с. 2. Азарян Р.Н. Физическое воспитание слепых и слабовидящих школьников в режиме дня / Р. Н. Азарян. – М. : Просвещение, 1987. – 230 с. 3. Гандер В. А. Первоначальное воспитание и обучение слепых детей : учеб. пособие для педтехникумов и учителей начальных школ / В. А. Гандер. – М. : Учпедгиз, 1934. – 48 с. 4. Єжова Т. Є. Реалізація права дітей з особливостями психофізичного розвитку на охорону здоров'я: педагогічний аспект / Т. Є. Єжова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / за ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. – Вип. XXI в двох частинах, частина 2. Серія : соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2012. – С. 98-105. 5. Новые пути в дефектологии. Вопросы психологии и педагогики умственной отсталости, глухонемы и слепоты : сборник / под.ред. В. А. Гандера. – М. : Учпедгиз, 1935. – 216 с. 6. Самбикин Л.Б. Игры для слепых детей : пособ. для учит.школ слепых / Л. Б. Самбикин. – М. : Учпедгиз, 1950. – 232 с. 7. Самбикин Л.Б. Сборник упражнений по гимнастике для слепых детей : пособ. для учит.школ слепых / Л. Б. Самбикин. – М. : Учпедгиз, 1956. – 148 с. 8. Самбикин Л.Б. Физическое воспитание в школе слепых / Л. Б. Самбикин. – М. : Просвещение, 1964. – 151 с. 9. Сермеев Б.В. Физическое воспитание детей с нарушением зрения / Б. В. Сермеев. – К. : Здоров'я, 1987. – 112 с.

References

1. Azaryan R. N. Teoreticheskie osnovy i sistema vneklassnoy raboty po fizicheskomu vospitaniy uslepyih i slabovidyaschih shkolnikov :avtoref. dis. ... d-raped. nauk : 13.00.03 / R. N. Azaryan ; APN SSSR, NII defektologii. – M., 1990. – 35 s. 2. Azaryan R. N. Fizicheskoe vospitanie slepyih i slabovidyaschih shkolnikov v rezhime dnya / R. N. Azaryan. – M. : Prosveschenie, 1987. – 230 s. 3. Gander V. A. Pervonachalnoe vospitanie i obuchenie slepyih detey : ucheb. posobie dlya pedtehnikumov i uchiteley nachalnyih shkol / V. A. Gander. – M. : Uchpedgiz, 1934. – 48 s. 4. Yezhova T. Ye. Realizatsiia prava ditei z osoblyvostiamy psykhofizychnoho rozvytku na okhoronu zdorovia: pedahohichniy aspekt / T. Ye. Yezhova // Zbirnyk naukovykh prats Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka / za red. O. V. Havrylova, V. I. Spivaka. – Vyp. XKhI v dvokhchastynakh, chastyna 2.

Seriia :sotsialno-pedahohichna. – Kamianets-Podilskyi : Medobory-2006, 2012. – S. 98-105. 5. Novyie puti v defektologii. Voprosy psihologii i pedagogiki umstvennoy otstalosti, gluhonemoty i slepoty : sbornik / pod. red. V. A. Gandra. – M. :Uchpedgiz, 1935. – 216 s. 6. Sambikin L. B. Igryi dlya slepyih detey : posob. dlya učit. shkol slepyih / L. B. Sambikin. – M. : Uchpedgiz, 1950. – 232 s. 7. Sambikin L. B. Sbornik uprazhneniy po gimnastike dlya slepyih detey : posob. dlya učit. shkol slepyih / L. B. Sambikin. – M. : Uchpedgiz, 1956. – 148 s. 8. Sambikin L. B. Fizicheskoevospitanie v shkoleslepyih / L. B. Sambikin. – M. : Prosveschenie, 1964. – 151 s. 9. Sermeev B. V. Fizicheskoe vospitanie detey s narusheniem zreniya / B. V. Sermeev. – K. : Zdorovia, 1987. – 112 s.

Received 11.09.2016

Reviewed 26.10.2016

Accepted 29.11.2016

УДК 376.3:616.89

К.О. Зелінська-Любченко
kartinka-muza@ukr.net

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ МОТОРНОЮ АЛАЛІЄЮ

Відомості про автора: Зелінська-Любченко Катерина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри логопедії Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, м. Суми, Україна, Email:kartinka-muza@ukr.net

Contact: Kateryna Oleksandrivna Zelinska-Liubchenko, candidate of pedagogical Sciences, senior lecturer of the Department of correction Sumy state pedagogical University named after A. S. Makarenko, Sumy, Ukraine, E-mail: kartinka-muza@ukr.net

Зелінська-Любченко К.О. Мовленнєва діяльність дошкільників із моторною алалією. У ході викладу матеріалів статті висвітлено проблему мовленнєвої діяльності дітей із порушеннями мовлення, що набула пріоритетного значення на сучасному етапі розвитку корекційної педагогіки. Це пов'язано зі збільшенням кількості дітей із вадами мовленнєвого розвитку, що можуть призвести до виникнення труднощів під час засвоєння навчального матеріалу та порушень особистісної сфери дитини в цілому.